

SADRŽAJ

L A V A I	5
U V O D	5
Osnovne tehnologije livenja obojenih metala-hronološki pregled	6
Nove tehnologije livenja	9
L A V A II	13
SIROVINE ZA PROIZVODNJU IZLIVAKA OD	
OBOJENIH I LAKIH METALA	13
Sirovi-tehnički čisti metali	13
Odpaci metala i njihovih legura	27
Pomoćni materijali	30
Pomoćni materijali pri preradi obojenih metala	31
Pomoćni materijali pri preradi legura aluminijuma	32
Modificiranje aluminijum-silicijum legura	39
Teorija procesa modifikacije legura aluminijuma sa silicijumom	40
Sredstva za modifikaciju	42
Pomoćni materijali pri preradi legura magnezijuma	48
G L A V A III	50
POJAVE KOJE SE JAVLJAJU PRILIKOM TOPLJENJA	
I LIVENJA OBOJENIH I LAKIH METALA	50
Pojave gasova u metalima i način određivanja njihovog sadržaja	50
Uzročnici stvaranja gasova u procesu topljenja	61
Uklanjanje gasova iz rastopljenih metala i njihovih legura	66
G L A V A IV	71
TOPLJENJE	71
Peći za topljenje	71
Peći s loncima	72
Peći s loncem zagrevane gorivom	74
Električne peći s loncem	77
Koritaste peći	88
Indukcione peći s jezgrom	97
Topljenje i svojstva legura obojenih i lakih metala	102
Predlegure	103
Topljenje bakra i njegovih legura	105
Topljenje bakra	105
Kalajne bronze	106
Olovno kalajne bronze	111
Crveni liv	113
Olovne bronze	114
Aluminijumske bronze	117
Berilijum bronze	123
Mesing	126
Topljenje cinka i njegovih legura	132

Topljenje lakih legura	135
Topljenje aluminijuma i njegovih legura	135
Topljenje magnezijuma i njegovih legura	156
Primena zaštitnih sredstava	163
Tehnologija procesa modificiranja legura aluminijuma sa silicijumom	167
Sprečavanje unošenja nemetalnih uključaka u šupljinu kalupa procesom filtriranja rastopa metala	170
GLAVA V	189
KRETANJE METALA U KALUPU	189
Proticanje istopljenog metala	191
Elementi ulivnog sistema	200
Uvođenje metala u kalup	210
Proračun ulivnog sistema	217
Hranitelji	230
Primena hladilica	239
GLAVA VI	242
LIVNIČKI ALAT	242
Uslovi za konstrukciju alata	243
Modeli i kutije za jezgra	251
Materijali za izradu modela	254
Drveni modeli i kutije za jezgra	255
Metalni modeli i kutije za jezgra	259
Tipovi modela	262
Modeli od smole-araldita	264
Modeli od gipsa	269
Kalupnici	270
GLAVA VII	276
IZRADA JEZGARA	276
Namene jezgara i principi izrade	276
Klasifikacija procesa izrade jezgara	281
Sirovine za izradu jezgara	283
Pesak	283
Vezivna sredstva za jezgra	287
Mašine za izradu jezgara	294
Tehnološki postupci izrade jezgara	300
Izrada jezgara od uljne jezgrene mešavine	300
Izrada jezgara po sistemu školjki	313
Izrada jezgara u toplim kutijama	315
Izrada jezgara u hladnim kutijama	317
Izrada jezgara po CO ₂ postupku	321
Proces tečljivog peska	326
Izrada jezgara sa furanskim smolama	327
Brzovezujući „Pep-Set“ proces	328

GLAVA VIII	331
PREMAZI ZA KALUPE I JEZGRA	331
GLAVA IX	335
LIVENJE U KALUPIMA OD MEŠAVINE	335
Izrada kalupa od mešavine	335
Materijal za izradu kalupa	339
Livnički pesak	339
Vezivna sredstva	348
Silikati	348
Pripremanje kalupne mešavine	351
Izrada klupa	354
Izrada kalupa u kalupnicima	356
Izrada kalupa pomoću šablona	358
Mašinska izrada klaupa	360
Izrada kalupa bez ramova	372
Klasifikacija kaluparskih mašina	376
Sklapanje i otežavanje kalupa	380
Izlivanje stopljenog metala	387
Istresanje izlivaka livenih u kalupe od mešavine	389
GLAVA X	391
LIVENJE U KALUPIMA OD ŠKOLJKI	391
Sirovine za izradu kalupa i jezgara od školjki	392
Priprema obloženog peska za školjke	395
Modeli i kutije za jezgra	399
Izrada školjkastih kalupa	401
Livenje u školjkama	405
GLAVA XI	407
PRECIZNO LIVENJE	407
Karakteristike postupka preciznog livenja	407
Modeli od lako topivih materijala	409
Izrada modelnog sklopa (grozda modela)	410
Oblaganje modela i izrada kalupa	416
Uklanjanje modela - deparafinizacija	421
Topljenje i livenje	423
Tehnološke karakteristike procesa	424
GLAVA XII	426
LIVENJE U KOKILAMA	426
Primena procesa livenja u kokilama	426
Mašine za livenje	427
Konstrukcija kokila	430
Ulivni sistem	433
Jezgra	435

Materijal za izradu kokila i jezgara	438
Premazivnaje kokila	439
GLAVA XIII	442
LIVENJE POD PRITISKOM	442
Primena i karakteristike procesa	442
Mašine za livenje pod pritiskom	443
Kokile za livenje pod pritiskom	450
Materijal za izradu kokila	451
Konstrukcija kokila	452
Uvođenje metala u kalup	453
Brzina proticanja rastopa kroz ulivni sistem u kalup	455
Uticaj pritiska u komori za punenje	457
Materijali za livenje pod pritiskom	458
Livenje	460
GLAVA XIV	462
CENTRIFUGALNO LIVENJE	462
Princip centrifugalnog livenja	462
Centrifugalne sile	463
Očvršćavanje i hranjenje izlivaka	466
Tehnika livenja	466
Parametri za centrifugalne procese i kvalitet izlivaka	468
Primena centrifugalnog livenja	471
GLAVA XV	472
DRUGE VRSTE TEHNIKE LIVENJA	472
Livenje pod niskim pritiskom	472
Vakuumsko kalupovanje	474
Livenje pod pritiskom u autoklavima	479
Livenje sa isparljivim modelima	480
Livenje reaktivnih metala	484
Livenje gnječanjem	487
GLAVA XVI	489
KONTINUIRANO LIVENJE POLUFABRIKATA	489
Principi i karakteristike procesa	489
Konstrukcija kristalizatora	490
Osnovne zakonitosti kontinuiranog livenja	491
Tehnološki parametri	493
GLAVA XVII	499
ZAVRŠNA OBRADA	499
Čišćenje	499
Završno doterivanje	502
Čišćenje površina	505

GLAVA XVIII	512
POPRAVKA IZLIVAKA	512
Mogućnosti popravke izlivaka	512
Popravka livničkim varenjem	513
Popravka gasnim zavarivanjem	513
Zaptivanje impregnacijom	514
Popravka metaliziranjem	516
GLAVA XIX	518
TERMIČKA OBRADA	518
Opšti principi termičke obrade	518
Termička obrada legura bakra	518
Termička obrada legura cinka	518
Termička obrada legura aluminijuma	521
Termička obrada legura magnezijuma	522
GLAVA XX	524
ZAVRŠNA KONTROLA	524
GLAVA XXI	526
KLASIFIKACIJA GREŠAKA NA IZLIVCIMA	526
Principi klasifikacije	526
Klasifikacija grešaka	528
GLAVA XXII	540
ZAŠTITA U LIVNICAMA	540
LITERATURA	544
INDEX	559